

Πολιτικές του στυλ

«Όποιος βλέπει μόνο μόδα στη μόδα είναι πλιθός» - Ονορέ ντε Μπαλζάκ

ΤΗΣ ΕΦΗΣ ΦΑΛΙΔΑ
efalida@tanca.gr

Η συλλογή Miu Miu A/K 2026 που παρουσιάστηκε στο Παρίσι ήταν αφιερωμένη στη γυναικεία εργασία, με ένα κλείσιμο του μπουτό στις μαρξιστικές θεωρίες για τη φετιχοποίηση των αγαθών και με συγκεκριμένες αναφορές στις ρόμπες που φορούσαν οι εργάτριες στο Ανατολικό Βερολίνο της δεκαετίας του 1980

Η ναφθαλίνη της μονοτονίας και η ρόμπα της εργάτριας

Καλωσορίζουμε στην εγχώρια εκδοτική παραγωγή το βιβλίο «Μόδα. Στον αστερισμό της νεωτερικότητας» που κυκλοφόρησε από τις εκδόσεις Πατάκη. Το δεύτερο βιβλίο της σειράς «Κοινωνικές σπουδές» που επιμελείται ο κοινωνιολόγος Παναγής Παναγιωτόπουλος εμπλουτίζει τις οπτικές θέσσης του σύνθετου φαινομένου της μόδας. Το οποίο από αυτή τη στήλη προσπαθούμε να καταγράψουμε, να κατανοήσουμε, γιατί όχι και «να σετάρουμε» (χρησιμοποιώντας την ορολογία των πωλιτών και των αμχιγέρ όταν από μεμονωμένα κομμάτια φτιάχνουν looks και σύνολα) με το πεδίο της πολιτικής και ό,τι σήμερα σημαίνει πολιτική.

Από τις βιβλιογραφικές αναφορές της «Μόδας» το απόσπασμα από το έργο του αμερικανού κοινωνιολόγου Herbert Blumer, «Fashion: From class differentiation to collective selection» μοιάζει να ταιριάζει στην τρέχουσα επικαιρότητα. Ο Blumer θέτει ως προϋποθέσεις εκδήλωσης της μόδας στα πεδία της σύγχρονης ζωής τα εξής: «πίεση για αλλαγή, οι ανοιχτές πόρτες στην καινοτομία, η ανεπάρκεια ή η μη διαθεσιμότητα αποφασιστικών δοκιμών της αξίας των προτεινόμενων μοντέλων, η προσπάθεια των προσωπικότητων με κύρος να αποκτίσουν ή να διατηρήσουν το κύρος τους μπροστά στις εξελίξεις στις οποίες πρέπει να ανταποκριθούν και η αναζήτηση από τους ανθρώπους μιας ικανοποιητικής έκφρασης των νέων και ασαφών προτιμήσεων».

Κρατάμε το σημείο «προσωπικότερες που προσπαθούν να σταθούν μπροστά στις εξελίξεις στις οποίες πρέπει να ανταποκριθούν». Επισημάνω στα μέτρα της φιγούρας Αλέξη Τσίπρα, αφού αυτό επιδιώκει με την έκδοση ενός βιβλίου, μία διάλεξη στη Σορβόνη, μία παραίτηση από το βουλευτικό αξίωμα. Και με την ίδια, σίμα κατατέθέν του, περιβολή: το κοστούμι με ανοιχτό πουκάμισο, χωρίς γραβάτα. Και πιο κάτω ο αμερικανός κοινωνιολόγος που παρατηρεί τις

συλλογικές επιλογές της κοινωνίας δίνει έμφαση στην «ικανοποιητική έκφραση των νέων και ασαφών προτιμήσεων» την οποία οι άνθρωποι γενεϊκώς αναζητούν στη μόδα των ρούχων. Ασαφής προτίμηση, αναζήτηση ικανοποίησης στη διάρκεια μίας εβδομάδας που έδειξε ότι το καινούργιο έρχεται. Χωρίς να σημαίνει ότι το νέο είναι ό,τι καλύτερο στη διεθνή σφαίρα της πολιτικής. Η Γαλλία σε κυβερνητικό αδιέξοδο, το Ισραήλ με τάση να απομονωθεί στον εαυτό του, Ουκρανία - Ρωσία σε διαρκή σύγκρουση, ο πρόεδρος των ΗΠΑ να στέλνει στρατό στις Πολιτείες των Δημοκρατικών κυβερνητών. Σε αυτές τις λίγες μέρες που έγιναν τόσα πολλά, ας προσθέσουμε και το συμπύκνωμα προσδοκιών και θεμάτων που πρόσφερε το παράλληλο σύμπαν της εβδομάδας μόδας στο Παρίσι. Γιατί εκεί φαίνεται ότι οι πλανήτες της μόδας ευθυγραμμίστηκαν και έστειλαν ένα διευκρινιστικό μήνυμα. Μέσα από αρκετές συλλογές δημιουργοί οι οποίοι κατορθώνουν να ξεχωρίζουν με γνώσεις, ευαισθησία και γούστο αναμετρήθηκαν με το πνεύμα των καιρών προτάσσοντας συνέπεια στις αρχές τους.

Οι Γάλλοι μάς διδάσκουν συχνά ότι η μόδα είναι μία κουλτούρα, επισμαίνοντας από κάθε τους πεδίο (κοινωνιολογία, φιλοσοφία, ιστορία της τέχνης) ότι μόνη της είναι κενή νοήματος. Εκτός κι αν την παντρεύουμε – ή μίμωμε (πάλι) τη «σετάρουμε» – με το σινεμά, τη μουσική, τη λογοτεχνία, τη ζωγραφική, τη γλυπτική. Τότε παίρνει θέση και ευθυγραμμίζεται με τον κόσμο, δεικνύοντας την οικειότητά της με αυτόν. Εστω και αν ο εφήμερος χαρακτήρας της θα τη στρέψει ξανά προς μία ασαφή αναζήτηση.

Το κοστούμι από το οποίο απουσιάζει η πραγματική ένδειξη «νέων αξιών» είναι το αθλητικό ψεγάδι του στυλ του Αλέξη Τσίπρα. Αυτή η ίδια εμφάνιση που φάνηκε τομήμα ανδρική και ουσιώδης στην οπτική των Βρυξελλών και της γερομανικής Καγκελαρίας το 2015, σήμερα «μυρίζει» αν όχι τη ναφθαλίνη της μονοτονίας, σίγουρα έλλειψη ανανεώσιμης

Κοινωνική τεκμηρίωση

Δεκαετία 1980, Ανατολικό Βερολίνο: η φωτογράφος Helga Paris ύστερα από αρκετές εβδομάδες μαθητείας σε ένα εργοστάσιο ρούχων, αφού έκανε ώρες στον κοποράπη, μαζί με άλλες γυναίκες εργάτριες τράβηξε περισσότερες από 1.500 φωτογραφίες. Το θέμα της ήταν οι εργαζόμενες του εργοστασίου VEB Treff - Modelle. Ορισμένα από αυτά τα πορτρέτα, 49 για την ακρίβεια, συγκεντρώθηκαν στο άλμπουμ Women at Work. Η ματιά της φωτογράφου ρεαλιστική. Απογυμνωμένη από κάθε περιττό στολίδι. «Τότε, στη Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας επικρατούσε ισότητα. Οι γυναίκες στις επιχειρήσεις ένδυσης εργάζονταν εξίσου σκληρά με τους άνδρες συναδέλφους τους. Ο φρεμισμός βλέπει τους άνδρες ως εκθρόνους

– είναι μια ιδεολογία. Εμείς οι γυναίκες στη ΛΔΓ δεν είχαμε τίποτα εναντίον των ανδρών – αντίθετα, είχαμε ίσα δικαιώματα. Διεδικήσαμε ίσα δικαιώματα όταν ήταν απαραίτητο και τα πήραμε. Συνέβη αυτό στη Δύση; Μάλλον όχι. Αυτό είναι ντροπισιαστικό», σημειώνει η φωτογράφος στο προλόγιο σημείωμα της έκδοσης. Το δικό της υλικό τεκμηρίωσης έγινε σημείο αναφοράς για τη ρωσίδα στυλίστρια Λότα Βόλκοβα, συνεργάτη της Μιούτσια Πράντα στη διαμόρφωση των συλλογών Miu Miu.